

EL VALOR ECOLÒGIC DE LA RIERA DE RUBIÉS

El Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (Museu Industrial del Ter) estudia l'estat ecològic de la riera de Rubiés (el Port de la Selva) per encàrrec del Consorci de la Costa Brava.

L'any 2005, el Consorci de la Costa Brava encarrega al Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis del Museu Industrial del Ter (Manlleu, Osona) l'inici d'un estudi en sis trams de la riera de Rubiés o de Romanyac (el Port de la Selva, Alt Empordà). Aquest encàrrec s'emmarca en les tasques de caracterització de les rieres costaneres que realitza el Consorci de la Costa Brava dins de la seva àrea d'actuació. Els objectius d'aquest estudi són la determinació de l'estat ecològic de la riera i, alhora, obtenir informació preliminar sobre les característiques ecològiques de la riera de cara al projecte futur de fer aportacions d'aigua regenerada. Aquesta aigua provindria de l'estació depuradora d'aigües residuals del Port de la Selva i s'abocaria a la riera de Rubiés en aquells períodes en que així s'estimi convenient, com per exemple durant condicions de sequera. Els resultats derivats de l'estudi aportaran informació sobre l'estructura, el funcionament i la dinàmica de l'ecosistema fluvial de la riera de Rubiés, que alhora podrà ser utilitzada per al desenvolupament del projecte de regeneració d'aigua esmentat.

L'any 2006, el tram de la riera de Rubiés amunt del Salt de la Gorga (ROM1) presentava una vegetació de ribera amb un nivell de qualitat que no arribava a molt bo però que es podria considerar òptim si es tenen en compte les condicions bioclimàtiques de l'àrea. A partir del tram situat al Pla d'en Quim (ROM2) fins la desembocadura al mar, la qualitat del bosc de ribera disminueix gradualment fins a valors pèssims com a conseqüència de la pressió agrícola i urbanística creixent en aproximar-se al nucli urbà del Port de la Selva. El bosc de ribera esdevé cada vegada menys estructurat i hi apareixen espècies al·lòctones.

Als trams situats riera amunt del Salt de la Gorga (ROM1) i al Pla d'en Quim (ROM2) de la riera de Rubiés, l'any 2006 la qualitat de l'aigua va ser òptima d'acord amb els índexs biològics basats en macroinvertebrats. En aquests dos trams es van obtenir alguns valors d'índexs biològics baixos relacionats amb l'escassetat d'aigua característica d'aquest tipus de rieres litorals de règim mediterrani. Els trams situats riera amunt del càmping Port de la Selva (ROM 3A i ROM3B) no van poder ser mostrejats en cap data com a conseqüència de l'escassetat de precipitacions que ha caracteritzat l'any 2006. El tram situat riera amunt de l'EDAR del Port de la Selva (ROM4) només va tenir aigua al mostreig del març. En aquesta data, la qualitat de l'aigua era bona però els índexs basats en macroinvertebrats indiquen

que l'activitat humana podria tenir certs efectes sobre la comunitat de macroinvertebrats. Al tram situat riera avall de l'EDAR del Port de la Selva (ROM5), la qualitat de l'aigua va ser molt variable al llarg de l'any 2006 en funció del règim hidrològic i de les actuacions humanes. Els valors dels índexs van ser considerablement més baixos que en els trams situats riera amunt i van disminuir dràsticament a l'estiu. Aquest deteriorament de la qualitat de l'aigua va ser conseqüència de l'elevada densitat de canyís i de l'abocament d'aigües residuals amb concentracions elevades de compostos clorats i de nutrients i matèria orgànica, tot i que no es descarten altres factors com un abocament incontrolat de plaguicides o algun producte tòxic.

En conjunt, els trams de capçalera de la riera de Rubiés, inclosos al Parc Natural del Cap de Creus, presenten un valor ecològic i naturalístic molt elevat, que es troba relacionat estretament amb la dinàmica hidrològica que imposen les condicions bioclimàtiques de la zona. Els trams situats riera avall presenten un valor potencial també elevat però molt més condicionat pel règim hidrològic de la riera i influenciat fortament per l'activitat humana. Per millorar l'estat ecològic en aquests trams caldria, doncs, prendre mesures de restauració o rehabilitació que contribueixin a la millora de la qualitat del bosc de ribera com la suavització d'alguns pendents de la riba, l'eliminació d'espècies introduïdes i la plantació d'espècies pròpies de la zona (freixes de fulla petita, salzes blancs, gatells, alocs, etc). Per una altra banda, també convé regular els usos de l'aigua a la conca, així com desenvolupar un pla de gestió que contempli els abocaments d'aigües residuals i de productes nocius per a la vida aquàtica que es fan a la riera de Rubiés, especialment a la desembocadura.

Dr. Jesús Ortiz Durà

Marc Ordeix i Rigo

Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (Museu Industrial del Ter)

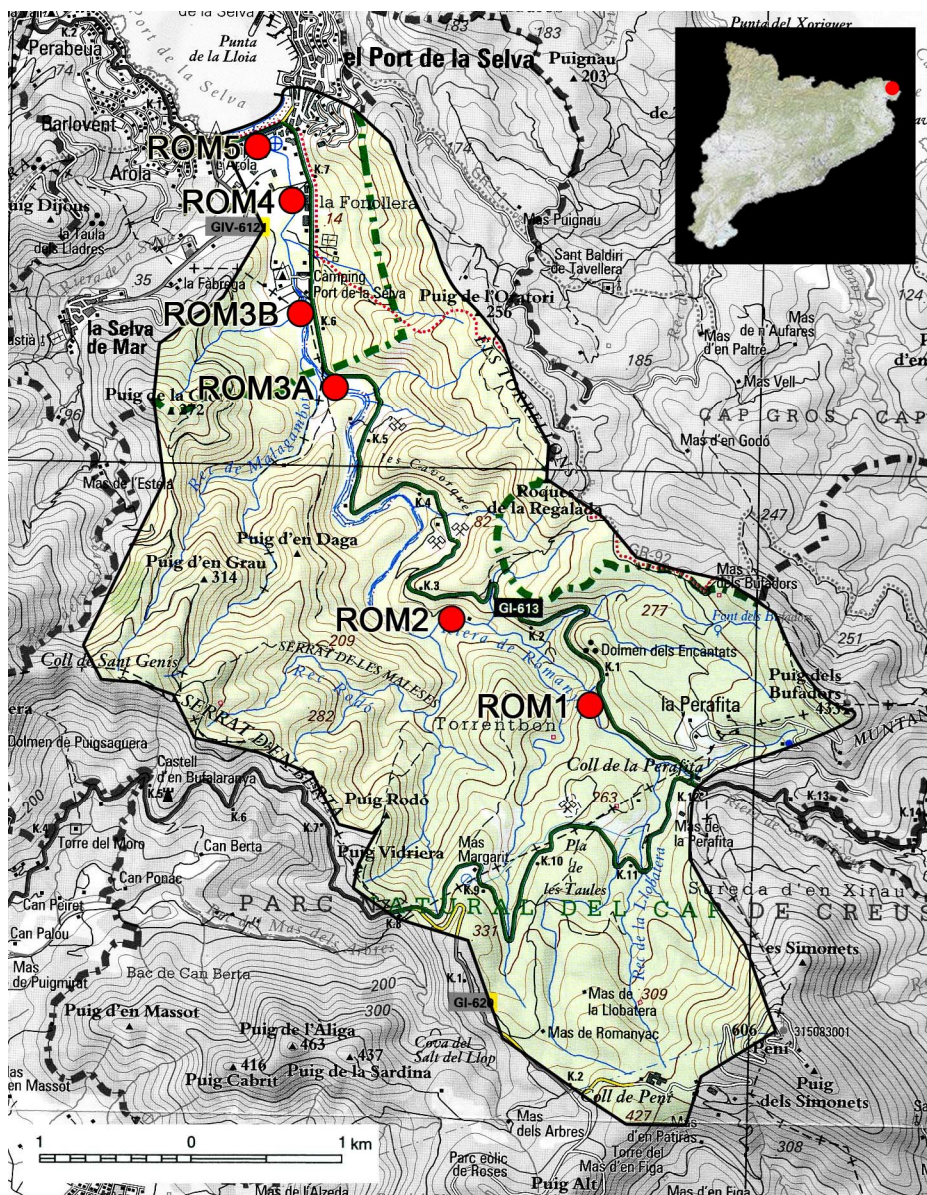
Passeig del Ter, sn

08560 Manlleu (Osona)

Tel: 93 851 51 76. Fax: 93 851 27 35

cerm@mitmanlleu.org

<http://www.mitmanlleu.org>

Localització dels punts de mostreig per a l'avaluació de l'estat ecològic a la riera de Rubiès (la conca de drenatge es destaca en color). Base cartogràfica i llegenda: mapa comarcal de Catalunya de l'Alt Empordà 1:50000, Institut Cartogràfic de Catalunya.

Panoràmica de la riera de Rubiès des del Salt de la Gorga.